

زمین لرزه

بم

«در این حادثه نود درصد از سازه‌های بم به کلی ویران شد و ارگ بم، بزرگ‌ترین سازه گلی جهان، با ۲۵۰۰ سال قدمت، به کلی ویران شد.»

ما می‌دانیم که در حال حاضر پیش‌بینی زمان وقوع زمین‌لرزه ناممکن است، ولی شناسایی عوامل به‌وجود آورنده زمین‌لرزه مانند گسل‌های فعال، سوابق لرزه‌خیزی تاریخی و جانمایی محل‌های مناسب برای ساخت سازه‌ها و از همه مهم‌تر آموزش دادن چگونگی مقابله با زمین‌لرزه در محل کار، منزل، مدرسه و... کاری است بسیار ساده و شدنی. باور کنید اگر بعد از زمین‌لرزه رودبار که حدود ۲۳ سال (یعنی یک نسل) از وقوع آن می‌گذرد، مسئولان مقابله با بلایای طبیعی آموزش‌های لازم برای مقابله با زمین‌لرزه‌ها را از طریق رسانه‌ها به مردم می‌دادند، زیان‌های جانی و مالی زمین‌لرزه‌های بم و اهر و ورزقان تا این حد وسیع نبود. ما باید بدون هرگونه تعصب یا حساسیت سیاسی در زمینه مقابله با حوادث طبیعی از تجارب کشورهایمانند ژاپن و الگوهای به‌کار گرفته‌شان سود ببریم.

ژاپنی‌ها بعد از زمین‌لرزه مهیب سال ۱۹۳۲ با بزرگای ۷/۹ ریشتر و کشته شدن ۴۳ هزار نفر و حجم عظیمی از خسارت‌های مالی، دست روی دست نگذاشتند و کاسه چه‌کنم بر دست نگرفتند و منتظر زمین‌لرزه بعدی هم نشدند و آن کردند که اکنون زمین‌لرزه‌های ۷ ریشتری و بالاتر را سازه‌هایشان تحمل می‌کنند و مردم ژاپن هم راه‌های مقابله با آن‌را آموخته‌اند. به مردم ژاپن آموختند که

شما دوستان گرامی مجله رشد زمین‌شناسی، این شماره را احتمالاً زمانی به‌دست می‌آورید که در بازه زمانی سالگرد زمین‌لرزه مهیب بم، روی داده در پنجم دی‌ماه ۱۳۸۲ خورشیدی، قرار گرفته‌اید. باور کنید یک سرسوزن علاقه به تجدید خاطره این‌گونه وقایع تلخ و ناگوار را ندارم، ولی به حکم وظیفه و از آنجا که بخشی از وظایف ما اطلاع‌رسانی درباره مخاطرات زمین‌شناسی و چگونگی مقابله با آن‌هاست و زمین‌لرزه‌ها هم در رأس همه مخاطرات قرار دارند، لازم دیدم سطور را با یاد و گرامی‌داشت خاطره عزیزانی رقم بزنم که در اثر سهل‌انگاری مسئولان امر آموزش و اطلاع‌رسانی چگونگی مقابله با زمین‌لرزه جان خود و بسیاری از عزیزانشان را از دست دادند و برای روح پرفتوحشان از درگاه خداوند یکتا طلب مغفرت کنم.

برای یادآوری چند سطر از گزارش یکی از سایت‌ها را مرور می‌کنیم: «زمین لرزه بم با شدت ۶/۶ در مقیاس ریشتر ساعت ۵:۲۶ بامداد روز ۵ دی‌ماه ۱۳۸۲ شهر بم و مناطق اطراف آن در شرق استان کرمان را لرزاند. طبق آمار رسمی این زمین‌لرزه پنجاه‌هزار قربانی، سی‌هزار مجروح و بیش از صد‌هزار بی‌خانمان برجای گذاشت.» این در حالی است که تعداد واقعی قربانیان به مراتب بیش از میزان اعلام شده بود. رئیس شورای شهر بم گفته بود با توجه به اینکه در برخی مناطق بم صد در صد منازل بر اثر زلزله تخریب شده‌اند، به‌نظر می‌رسد تعداد تلفات بیش از پنجاه هزار نفر است. در بخش دیگری از این گزارش آمده است.

زمین‌لرزه چیست، سازوکارش چگونه است و چگونه باید با آن مقابله کنند.

ای کاش بعد از زمین‌لرزه رودبار سال ۱۳۶۹ طی این همه سال به مردم ما هم می‌آموختند تا آن فاجعه بزرگ بم را در این وسعت شاهد نمی‌بودیم و بعد هم در اهر-ورزقان به این مصیبت گرفتار نمی‌آمدیم. یاد و خاطره تمام به خاک خفتگان حوادث زمین‌شناسی به‌ویژه زمین‌لرزه بم در سالگرد وقوع آن‌را گرامی می‌داریم و از زبان خفتگان به خاک این فاجعه می‌خوانیم...

هر سال که نو بهار خرم
بیدار شود ز خواب نوشین
تا باز کند به روی عالم
دیباچه خاطرات شیرین
از لاله دهد به شاخه زیور
ای دوست مرا به‌خاطر آور
ای دوست...

